

Gỡ lớp thủ tục, tăng quyền chủ động trong quản lý vốn đầu tư công

17:18 29/10/2026

Dự thảo Luật Ngân sách nhà nước (hợp nhất) đề xuất mở rộng phân cấp thẩm quyền, đồng thời tích hợp nhiều quy trình về ngân sách và đầu tư công. Mục tiêu là giảm thủ tục trùng lặp, rút ngắn quy trình và tăng tính chủ động trong phân bổ, sử dụng nguồn lực.

Phân quyền để địa phương chủ động hơn

Một trong những thay đổi đáng chú ý của dự thảo là đẩy mạnh phân cấp trong quản lý ngân sách và đầu tư công, nhất là giữa ngân sách cấp tỉnh và cấp xã.

Theo đề xuất, Chính phủ sẽ được quy định chi tiết nhiều nội dung hiện đang nằm trong Luật Đầu tư công, từ tiêu chí phân loại dự án nhóm A, B, C đến trình tự, thủ tục quyết định và điều chỉnh chủ trương đầu tư. Phạm vi này còn bao gồm một số dự án đặc thù, dự án sử dụng vốn đầu tư công do doanh nghiệp nhà nước quản lý, dự án liên quan nhiều địa phương và dự án đầu tư công khẩn cấp.

Cách tiếp cận này được Bộ Tài chính lý giải nhằm đưa những vấn đề mang tính thủ tục, thường xuyên thay đổi về quá trình thực hiện về cấp quy định chi tiết, qua đó tạo dư địa linh hoạt hơn khi tổ chức thực hiện.

Dự thảo Luật Ngân sách nhà nước (hợp nhất) đề xuất tăng phân cấp, phân quyền trong quản lý ngân sách và đầu tư công.

Đáng chú ý, thẩm quyền quyết định chuyển nguồn chi đầu tư công đối với dự án sử dụng vốn ngân sách trung ương được đề xuất chuyển từ HĐND cấp tỉnh sang UBND cấp tỉnh. Nếu được thông qua, thay đổi này sẽ giúp địa phương chủ động hơn trong xử lý nguồn vốn đã được giao.

Ở cấp xã, dự thảo cũng đặt yêu cầu phân cấp nguồn thu và nhiệm vụ chi phù hợp với chức năng quản lý kinh tế - xã hội, đặc điểm địa bàn và khả năng thực hiện của từng cấp. Ngân sách cấp xã được định hướng bảo đảm đủ nguồn lực để thực hiện nhiệm vụ quản trị công, phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh.

Việc xác định tỷ lệ phân chia các khoản thu cũng được đề xuất theo hướng ổn định lâu dài, giúp cấp xã chủ động hơn về nguồn lực, đồng thời có cơ chế điều chỉnh khi điều kiện thực tế thay đổi.

Tích hợp kế hoạch, giảm một lớp thủ tục

Song song với phân cấp, dự thảo tập trung xử lý tình trạng một nội dung phải lập và phê duyệt qua nhiều quy trình khác nhau.

Theo Bộ Tài chính, nhiều nội dung của kế hoạch đầu tư công trung hạn đã được tích hợp vào kế hoạch tài chính 5 năm. Vì vậy, dự thảo đề xuất bỏ các quy định

yêu cầu lập, trình và phê duyệt riêng kế hoạch đầu tư công trung hạn ở một số cấp.

Tương tự, quy trình phân bổ, giao kế hoạch đầu tư công hằng năm được đề xuất tích hợp vào quy trình phân bổ, giao dự toán ngân sách nhà nước. Việc lập, giao, điều chỉnh, kéo dài thời gian thực hiện và giải ngân vốn đầu tư công cũng được rà soát theo hướng giảm các bước riêng biệt.

Một số thủ tục khác cũng được đề xuất cắt giảm, trong đó có việc UBND cấp tỉnh phải báo cáo HĐND cùng cấp cho phép chuyển nguồn dự toán chi đầu tư công từ ngân sách trung ương. Thay đổi này gắn với việc chuyển thẩm quyền quyết định chuyển nguồn cho UBND cấp tỉnh.

Dự thảo đồng thời rà soát thành phần hồ sơ và trình tự lập, thẩm định, phê duyệt chủ trương đầu tư, quyết định đầu tư theo quy mô, tính chất dự án. Đáng chú ý, đề xuất bỏ quyết định chủ trương đầu tư đối với dự án nhóm C.

Ngoài ra, một số quy định về quyết toán chương trình mục tiêu quốc gia, chương trình đầu tư công sau khi hoàn thành cũng được đề xuất lược bỏ.

Nhìn tổng thể, hướng sửa đổi lần này không chỉ nhằm giảm số lượng thủ tục mà còn thay đổi cách tổ chức quản lý. Khi các kế hoạch có nội dung tương đồng được tích hợp, thẩm quyền được phân cấp rõ hơn và trách nhiệm gắn với cơ quan thực hiện, quy trình quản lý vốn đầu tư công có thể được rút ngắn.

Điểm quan trọng là việc giảm thủ tục phải đi cùng kiểm soát trách nhiệm và hiệu quả sử dụng vốn. Phân quyền nhiều hơn đồng nghĩa với việc cơ quan được giao thẩm quyền phải chịu trách nhiệm rõ hơn về quyết định phân bổ, điều chỉnh và sử dụng nguồn lực. Đây sẽ là yếu tố quyết định việc cải cách thủ tục có thực sự chuyển thành hiệu quả đầu tư trên thực tế hay không.

Thiên Trường (t/h)